

Osobie uprawnionej na podstawie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej i osobach represjonowanych z powodów politycznych przysługuje prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w [domu pomocy społecznej](#).

Osobom o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych przysługuje prawo do ubiegania się o przyznanie [świadczenia pieniężnego](#) i [pomocy pieniężnej](#).

Osoby o potwierdzonym przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych mają prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.

Korzystanie poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie świadczeń opieki zdrowotnej w szpitalach i świadczeń specjalistycznych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej oznacza, że świadczeniodawca udziela tych świadczeń poza kolejnością przyjęć wynikającą z prowadzonej przez niego listy oczekujących. Zasadniczo, świadczeniodawca powinien udzielić świadczeń opieki zdrowotnej w dniu zgłoszenia. Jeżeli jednak udzielenie świadczenia nie jest możliwe w dniu zgłoszenia, świadczeniodawca zobowiązany jest wyznaczyć inny termin poza kolejnością przyjęć wynikającą z prowadzonej przez niego listy oczekujących. Świadczenie z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej nie może być udzielone w terminie późniejszym niż w ciągu 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia.

W miejscach rejestracji pacjentów do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej, udzielania świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej oraz w aptekach, odpowiednio świadczeniodawca albo kierownik apteki ma obowiązek zamieścić pisemną informację o uprawnieniach związanych z prawem do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej lub z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.

Zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, zasadą jest, że

świadczeniobiorcom ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne przysługują na podstawie skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego. Od przyjętej zasady, że ambulatoryjna opieka specjalistyczna przysługuje na podstawie skierowania, ustawodawca wprowadził wyjątki wskazane w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 roku poz. 1793 ze zm.).

Świadczenia z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej są od 31 sierpnia 2017 r. dostępne bez skierowania dla osób posiadających potwierdzony decyzją Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

W celu zapewnienia respektowania tych praw przez placówki lecznicze Szef UdSKiOR wystosował pisma do wszystkich wojewódzkich Oddziałów Narodowego Funduszu Zdrowia informujące o powyższych zmianach i wzywające do przekazania stosownych wytycznych do wszystkich zakontraktowanych placówek opieki zdrowotnej - [skan pisma przedstawiamy w załączeniu.](#)

Od 31 sierpnia 2017 roku wprowadzono zasadę uwzględniania okresów uwięzienia lub internowania przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty jako okresów składkowych w wymiarze podwójnym.

Wzór legitymacji działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych określony został Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2015 r. w sprawie odznaki honorowej i legitymacji dla działaczy opozycji antykomunistycznej lub osób represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1252).

Wzór legitymacji:

- [awers.](#)
- [rewers.](#)

Lokalne uprawnienia działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych

W związku z Art. 13 ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, który brzmi „samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom uprawnionym, w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych”, p.o. Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wystosował [pismo](#) skierowane do prezydentów 16 miast wojewódzkich oraz 49 miast wojewódzkich sprzed reformy samorządowej z 1999 r. z prośbą o udzielenie informacji na temat pomocy udzielanej beneficjentom ustawy na terenie zarządzanych przez nich miast.

Poniżej zamieszczamy odpowiedzi prezydentów miast na pismo p.o. Szefa UdSKiOR.

- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Leszna Adama Mytycha](#)
- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Lublin Pana Krzysztofa Żuka](#)
- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Łomża Pana Mariusza Chrzanowskiego](#)
- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Białegostoku Pana Tadeusza Truskolaskiego](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Białegostoku Pana Przemysława Tuchlińskiego](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Legnicy Pani Doroty Purgal](#)
- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Sieradza Pana Pawła Osiewały](#)
- [Odpowiedź Sekretarza Miasta Tarnobrzega Pana Przemysława Rękasa](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Koszalina Pana Andrzeja Kierzka](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Chełm Pana Józefa Górnego](#)
- [Odpowiedź Wiceprezydenta Miasta Radomia Pana Jerzego Zawodnika](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Bydgoszczy Pani Iwony Waszkiewicz](#)
- [Druga odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Bydgoszczy Pani Iwony Waszkiewicz](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Skierniewic Pana Eugeniusza Góraj](#)
- [Odpowiedź Naczelnika Wydziału Rozwoju Gospodarczego, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Skierniewic Pani Edyty Cieślak](#)

- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Ostrołęki Pana Janusza Kotowskiego](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Białej Podlaskiej Pana Michała Litwiniuka](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Suwałk Pani Ewy Sidorek](#)
- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Suwałk Pana Czesława Renkiewicza](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Gdańska Pana Piotra Grzelaka](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Gdańska Pani Aleksandry Dulkiej](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Jeleniej Góry Pana Piotra Paczóskego](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Nowego Sącza Pana Jerzego Gwiżdża](#)
- [Druga odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Nowego Sącza Pana Jerzego Gwiżdża](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Torunia Pana Andrzeja Rakowicza](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Zamościa Pani Magdaleny Dołgan](#)
- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Zamościa Pana Andrzeja Wnuka](#)
- [Odpowiedź Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Zielona Góra Pana Andrzeja Sokoła](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Przemyśla Pana dr. Grzegorza Haydera](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Wałbrzycha Pana Zygmunta Nowaczyka](#)
- [Odpowiedź Wiceprezydenta Miasta Łodzi Pana Wojciecha Rosickiego](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Krakowa Pana Andrzeja Kuliga](#)
- [Odpowiedź Wiceprezydenta Miasta Elbląga Pana Janusza Nowaka](#)
- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Elbląga Pana Witolda Wróblewskiego](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy Pana Włodzimierza Paszyńskiego](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Słupska Pani Krystyny Danilewskiej-Wojewódzkiej](#)
- [Odpowiedź Prezydenta Miasta Konina Pana Józefa Nowickiego](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Poznania Pana Mariusza Wiśniewskiego](#)
- [Odpowiedź Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecina Pani Beaty Bugajskiej](#)
- [Druga odpowiedź Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecina Pani Beaty Bugajskiej](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Siedlce Pani Anny Sochackiej](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Opola Pana Mirosława Pietruchy](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego](#)

- [Pana Radosława Sujaka](#)
- [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Częstochowy Pana Mirosława Soboraka](#)
 - [Odpowiedź Prezydenta Miasta Katowice Pana Marcina Krupy](#)
 - [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Kielce Pana Andrzeja Syguta](#)
 - [Druga Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Kielce Pana Andrzeja Syguta](#)
 - [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Leszna Pana Adama Mytycha](#)
 - [Druga odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Leszna Pana Adama Mytycha](#)
 - [Odpowiedź Pełnomocnika Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego Pana Grzegorza Janowskiego](#)
 - [Druga odpowiedź Pełnomocnika Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego Pana Grzegorza Janowskiego](#)
 - [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Płocka Pana Romana Siemiątkowskiego](#)
 - [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Rzeszowa Pana Stanisława Sienko](#)
 - [Odpowiedź Prezydenta Miasta Elbląga Pana Witolda Wróblewskiego](#)
 - [Odpowiedź Zastępcy Prezydenta Miasta Tarnowa Pani Doroty Krakowskiej](#)
 - [Odpowiedź Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia Pana Jacka Sutryka](#)
 - [Odpowiedź Wiceprezydenta Miasta Radomia Pana Konrada Frysztaka](#)
 - [Odpowiedź Prezydenta Miasta Olsztyna Pana Piotra Grzymowicza](#)
 - [Odpowiedź Wiceprezydent Miasta Kalisza Pani Karoliny Pawliczak](#)
 - [Odpowiedź Prezydenta Miasta Włocławka Pana Marka Wojtkowskiego](#)

Ponadto samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom uprawnionym, w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.

Zniżki na przejazdy pociągami Kolei Mazowieckich

Od 1 grudnia 2017 r. działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych mogą skorzystać z przejazdów pociągami Kolei Mazowieckich, z wyjątkiem pociągu „Słoneczny” i innych o charakterze komercyjnym, na podstawie biletów jednorazowych z ulgą 35%.

Uprawnienie będzie poświadczać legitymacja działacza opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowanej z powodów politycznych, której wzór został określony w rozporządzeniu Ministra Pracy i

Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2015 r. w sprawie odznaki honorowej i legitymacji dla działaczy opozycji antykomunistycznej lub osób represjonowanych z powodów politycznych (Dz.U. 2017 r., poz. 1252).

[Szczegóły oferty Kolei Mazowieckich](#)

Zniżki na przejazdy pociągami Kolei Śląskich

Od lutego 2018 r. działacze opozycji antykomunistycznej oraz osoby represjonowane z powodów politycznych uprawnione są do bezpłatnych przejazdów pociągami Kolei Śląskich.

Zniżki na przejazdy pociągami Kolei Dolnośląskich

Od 12 lutego 2018 r. działacze opozycji antykomunistycznej oraz osoby represjonowane z powodów politycznych z 50% ulgi w pociągach Kolei Dolnośląskich. Ulga będzie obowiązywać we wszystkich pociągach Kolei Dolnośląskich z wyłączeniem połączeń specjalnych i Pociągu do Kultury Wrocław - Berlin - Wrocław. Ulgą będą objęte bilety jednorazowe na przejazd w jedną stronę. Warunkiem skorzystania z oferty jest posiadanie legitymacji działacza opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Bilety będzie można kupić w kasach biletowych, Biurach Obsługi Klienta Kolei Dolnośląskich, u obsługi pociągu, a także online na platformie KOLEO.

Darmowe przejazdy komunikacją miejską w Bydgoszczy

Na mocy uchwały Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 28 marca 2018 r. osoby o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych uprawnione będą do bezpłatnych przejazdów publicznym transportem zbiorowym na podstawie legitymacji działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych wydanej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

W dniu 3 kwietnia 2019 r. Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw. W wyniku ww. nowelizacji:

- w przypadku zbiegu uprawnień do świadczenia pieniężnego działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych z uprawnieniami przysługującymi kombatantom oraz osobom represjonowanym, osobie uprawnionej przysługuje - według jej wyboru- prawo do świadczenia pieniężnego dla działaczy opozycji/ osób represjonowanych z powodów politycznych albo prawo do dodatku kombatanckiego, świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego. Warunkiem przyznania przez Szefa Urzędu świadczenia pieniężnego jest przedłożenie zaświadczenia organu rentowo-emerytalnego o rezygnacji z pobierania dodatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego w okresie pobierania świadczenia pieniężnego dla działaczy opozycji/ osób represjonowanych z powodów politycznych,
- umożliwiono dokonywania wypłat świadczenia pieniężnego na rachunki zagraniczne.